

แนวทางการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครองตำบลปราสาททอง
อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์
Guidelines for household waste management in Ban Raweenakrong
community Prasat Thanong Subdistrict, Prasat District, Surin Province

พรชิตา ธนูปิลา^{1*}, และพิมพ์ผกา แพงแก้ว²

Phonchita Thanupila¹, and Pimpaka Paengkaew²

¹บ้านทะนง ตำบลปราสาท อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์; Ban Thanong, Prasat Subdistrict, Prasat District, Surin Province

²บ้านบึงใหม่ ตำบลแก อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์; Ban Bueng Mai, Kae Subdistrict, Rattanakruri District Surin Province

*Corresponding Author; e-mail : paxxnad@gmail.com

Received : July 12, 2022; Revised : September 17, 2022; Accepted : September 19, 2022

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ 2. เพื่อศึกษาปัญหาในการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ และ 3. เพื่อเสนอแนวทางการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

โดยคณะผู้วิจัยได้ สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลการศึกษา และนำเสนอข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ตามลำดับดังนี้

1. เพื่อศึกษาการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จากการศึกษาพบว่า การจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย คือ ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 0.586) หากพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า ปัจจัยการจัดการขยะครัวเรือน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย คือ ($\bar{x} = 9.20$, S.D. = 0.714) รองลงมาคือ ปัจจัยการจัดการขยะชุมชน อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย คือ ($\bar{x} = 3.97$, S.D. = 0.836) โดยประชาชนในบ้านระวีนาครองมีการจัดการขยะครัวเรือนกันเอง ด้วยวิธีการเผาขยะในพื้นที่ของตน หรือนำขยะที่มีมูลค่า เช่น ขวด กระป๋อง หรือกระดาษ ไปขายให้กับร้านรับซื้อของเก่าในพื้นที่

2. เพื่อศึกษาปัญหาในการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จากการศึกษาพบว่า ปัญหาในการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย คือ ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.579) หากพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่างบประมาณ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย คือ ($\bar{x} = 4.40$, S.D. = 0.716) รองลงมาคือ ปัจจัยสิ่งสนับสนุนในการจัดการขยะ อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย คือ ($\bar{x} = 4.05$, S.D. = 0.787) บ้านระวีนาครองขาดการสนับสนุนจากภาครัฐในการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชน ไม่มีบริการ รถเก็บขยะ ไม่มีถังขยะสาธารณะในชุมชน รวมถึงมีการลักลอบนำขยะไปทิ้งในที่สาธารณะของชุมชน

3. เพื่อเสนอแนวทางการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จากการศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ได้แก่ ส่วนกลางควรจัดสรรงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์ในการจัดการขยะในชุมชน เช่น รถเก็บถังขยะสาธารณะและส่วนกลางควรจัดสรรงบประมาณในการว่าจ้างบุคลากรเข้ามารับผิดชอบการจัดการขยะพื้นที่บ้านระวีนาครอง

ผลการศึกษาแนวทางการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครองตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ พบว่าประชาชนในชุมชนมีการจัดการขยะครัวเรือนด้วยวิธีการเผา เพราะเป็นวิธีที่สะดวกที่สุด โดยพวกเขาแยกขยะที่มีมูลค่า เช่น ขวด กระจก หรือกระดาษออกมา เพื่อนำไปขายให้กับร้านรับซื้อของเก่าภายในและนอกพื้นที่ หรือนำเอาขยะที่มีมูลค่ามาใช้ใหม่ (Re-Use) เช่น นำเอาขวดพลาสติก มาใช้เป็นภาชนะใส่เครื่องดื่ม หรือนำเอายางรถจักรยานยนต์ มาใช้เป็นส่วนสำหรับรถของต่างๆ เช่น สายยาง หรือท่อต่างๆ ในขณะที่ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชน คือ การขาดการสนับสนุนงบประมาณ หรือผู้รับผิดชอบในการจัดการขยะในชุมชน ทั้งยังมีการนำขยะมาทิ้งในที่สาธารณะในชุมชน ปัญหามอกควันจากการเผาขยะของประชาชนในชุมชนเอง โดยภาครัฐควรจัดสรรงบประมาณมาสนับสนุนการจัดการขยะในชุมชนอย่างจริงจัง ต้องมีงบประมาณ มีเจ้าหน้าที่ และมีแผนการดำเนินงานที่เหมาะสมเพื่อให้การจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนของบ้านระวีนาครอง เป็นไปอย่างสะดวก รวมถึงควรปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนในชุมชนรักท้องถิ่นของตนเพื่อช่วยเป็นหูเป็นตาสอดส่องป้องกันการลักลอบนำขยะมาทิ้งในที่สาธารณะของชุมชน

คำสำคัญ (Keywords) : การมีส่วนร่วม, บ้านโนนสวายน้อย, การพัฒนาชุมชน, เทศบาลตำบลนุแกรง

Abstract

Research on Guidelines for household waste management in Ban Raweenakrong community Prasat Thanong Subdistrict, Prasat District, Surin Province Objectives: 1. To study household waste management in Ban Raweena Klong community. Prasat Thanong Subdistrict, Prasat District, Surin Province 2. To study problems in household waste management in Ban Raweenaklong community Prasat Thanong Subdistrict, Prasat District, Surin Province and 3. To propose guidelines for household waste management in the Ban Raweenaklong community. Prasat Thanong Subdistrict, Prasat District, Surin Province by the research team ummary of study results Discussion of study results andp recommendations for household waste management in the Ban Raweenaklong mmunity. Prasat Thanong Subdistrict, Prasat District, Surin Province In follows:

1. To study household waste management in Ban Raweenakrong community. Prasat Thanong Subdistrict, Prasat District, Surin Province From the dy it was found that Household waste management in Ban Rawe community Overall, it is at a high level, with an average value of ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.586)if considering each factor, it was found that household waste management factors It is at a high level with an average value of ($\bar{X} \sim = 4.20$, S.D. = 0.714),llowed by the community waste management factor. It is at a low level average value of ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.836). People in Ban Raveena Khlong manage household waste among

themselves. by burning garbage in their area Or take valuable waste such as bottles, cans, or paper to sell to local antique shops.

2. To study problems in managing household waste in the Ban Raweenakrong community. Prasat Thanong Subdistrict, Prasat District, Surin Province From the study it was found that Problems in managing household waste in Ban weenakrong community Prasat Thanong Subdistrict, Prasat District, Surin I, it is at a high level with an average value of (\bar{X} = 4.24, S.D. = 0.579, if considering each factor, it is found that

Budget factor It is at a high level with an average value of (\bar{X} = 4.40, S.D. = 0.716), followed by supporting factors in waste management. It is at a with an average value of (\bar{X} = 4.05, S.D. = 0.787). Ban Raweena Khlong lacks ent support for managing household waste in the community. The bage collection service. There is no public trash can in the community. illegally dumping garbage in public places in the community.

3. To propose guidelines for household waste management in the Raweenakrong community. Prasat Thanong Subdistrict, Prasat District, Surin Province From the study it was found that There are suggestions for guidelines for managing

Keywords : Participation, BanNonSawaiNoi, ommunity development, Bu Krang Subdistrict, Municipality

บทนำ (Introduction)

บ้านระวีนาครองอยู่ห่างจากอำเภอปราสาท 3 กิโลเมตร แต่ดั้งเดิมมีราษฎรมาจากบ้านหนองมาตั้งถิ่น บ้านระวี (ภาษาเขมร) คนแรก นายวาย-นางอบ กำจัดภัย สาเหตุที่ตั้งชื่อว่าบ้านเพราะมีหนองน้ำที่อุดมสมบูรณ์จึงเป็นเหตุให้ตั้งชื่อว่า"หนองระวี" บ้านระวี บ้านระวีมีหนองน้ำอยู่ 3 แห่งคือ หนองระวี หนองนาครองและหนองปลิงต่อมาก็มีครอบครัว นายมะ-นางเค็ด กำจัดภัยต่อมาก็มีกลุ่มบ้านนาครองตั้งอยู่ทางทิศเหนือของบ้านระวีมีอยู่ 3 ครอบครัวคือ ครอบครัวของนายจิม-นางอิฐ กำจัดภัย ครอบครัวของนายแหม-คุณย่าอิง กำจัดภัย และครอบครัวของนายถวิล-นางเซ็น นิราศภัย ทั้ง 3 ครอบครัวย้ายมาจากบ้านหนอง กลุ่มหนองปลิงตั้งอยู่ทางทิศใต้ของบ้านระวี คนแรกที่มาตั้งครอบครัวคือ นายกลัน-นางเกา กำจัดภัย และต่อมาบ้านระวีขึ้นอยู่กับหมู่ที่ 2 บ้านหนองตำบลก้งแอน และต่อมาแยกจากตำบลก้งแอนมาเป็นตำบลปราสาทหนองขึ้นตรงกับหมู่ที่ 6 บ้านขนาด ตำบลปราสาทหนอง บ้านระวีนาครองเป็นหมู่บ้านที่มีอาณาเขตและพื้นที่กว้างขวางประชากรทำมาหากินตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงยึดหลักการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย เมื่อวันที่ 26พ. ค. 2529 ทางราชการได้ขยายเขตการปกครองหมู่บ้านเพิ่มขึ้นใหม่บ้านระวีนาครองจึงได้แยกหมู่บ้านจากหมู่ที่ 6 บ้านขนาดมาเป็นหมู่ที่ 8 ตำบลปราสาทหนอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ปัจจุบันนายบุญเพิ่มเรืองสุขสุด ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชน บ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาทหนองอำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

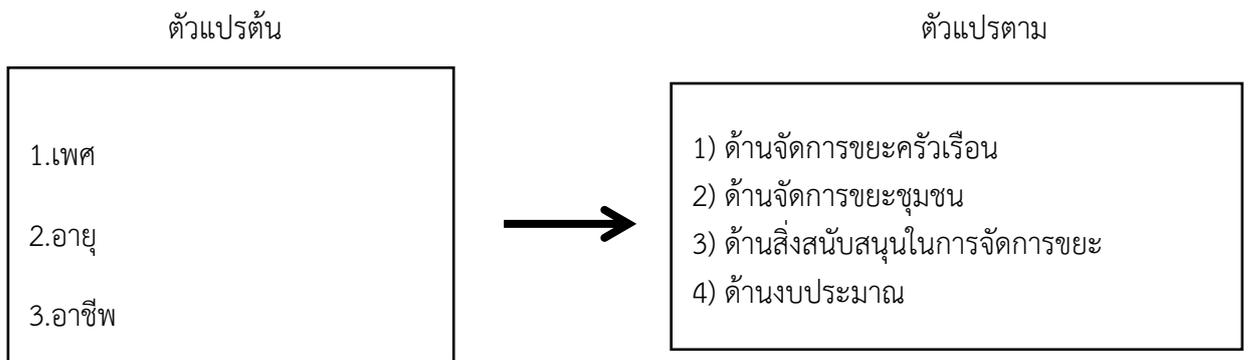
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชน บ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาทหนองอำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

3. เพื่อเสนอแนวทางการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชน บ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

จากรูธมน ดิงหงะ. 2561 แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาถึงการบริหารจัดการขยะมูลฝอย 2)ศึกษาปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย และ 3)เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ บุคลากรภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จำนวน 235 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการขยะมูลฝอยภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตในภาพรวม มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านนโยบายการบริหารจัดการขยะมูลฝอย และด้านการคัดแยกขยะ มีการดำเนินการสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย ส่วนด้านการติดตามประเมินผล มีการดำเนินการต่ำสุด 2)ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ได้แก่ ถึงขยะไม่เพียงพอ ยังมีขยะตกค้างไม่มีการคัดแยกขยะ ขาดจิตสำนึกที่ดี ไม่มีนโยบายหรือกฎระเบียบการจัดการขยะ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดแยกขยะ และการจัดเก็บขยะมีความล่าช้า และ 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต คือ กำหนดนโยบายที่ชัดเจน ปลูกฝังทัศนคติที่ถูกต้อง กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม การคัดแยกขยะ ระบบการเก็บขนขยะ บริหารจัดการกำจัดขยะด้วยวิธีที่เหมาะสม และส่งเสริมให้มีการแปรรูปใหม่ (Recycle) หรือนำกลับมาใช้ใหม่ (Reuse)

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) (ถ้ามี)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยสรุปในการวิจัยกลุ่มตัวอย่างผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยโดยการสุ่มจากประชากรพื้นที่ บ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1. เพื่อศึกษาการ

จัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครองตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ 2. เพื่อศึกษาปัญหาในการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ และ 3. เพื่อเสนอแนวทางการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างกรอบแนวคิดและดำเนินการวิจัยตามกรอบที่กำหนดไว้ดังนี้ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ระเบียบวิธีวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การวัดคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จากนั้นจึงนำเสนอผลการศึกษาที่ได้แต่ละแบบวิธีมาผสมกันขึ้นขั้นตอนสุดท้าย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1 การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างประชาชนในพื้นที่บ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาทจังหวัดสุรินทร์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรในพื้นที่บ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 432 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลโคโค, 2564)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มจากประชากรในพื้นที่บ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 208 คน โดยมีขั้นตอนการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง คือ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) โดยกำหนดค่าระดับความเชื่อมั่น (Confidence Level) ที่ 95% และกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 208 คน แทนค่าตามสูตรได้ดังนี้

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่าง หรือขนาดของประชากรตัวอย่างที่ควรสุ่ม

N = จำนวนหน่วยทั้งหมด หรือขนาดของประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง (0.05)

ประชากรทั้งหมด เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าสูตร } n &= \frac{432}{1 + (432 \times 0.0025)} \\ &= \frac{432}{2.08} \\ &= 208 \end{aligned}$$

ดังนั้นจึงได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 208 ราย

2. การสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ดังนี้

2.1 ขั้นตอนที่ 1 แบ่งประชากรในชุมชน ทั้งหมด 432 คนเป็นคุ่ม ประกอบด้วยยุ่ม

2.2 ขั้นตอนที่ 2 จากนั้นใช้วิธีการสุ่มโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นส่วนพิจารณาจากจำนวนประชากร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีลักษณะกระจาย ให้สัมพันธ์กับสัดส่วนประชากรโดยใช้คุ่มเป็นเขตพื้นที่ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเป็นส่วนโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่ม}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำแนกตามระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. แบบสอบถามการวิจัย เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ โดย แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชน ตำบลคอโค อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อความจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ เพศอายุ และอาชีพ

ตอนที่ 2 แนวทางการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชน ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนดน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scales, 1932) จำนวน 21 ข้อ จำนวน 4 ด้านประกอบด้วย ด้านจัดการขยะครัวเรือน จำนวน 6 ข้อ ด้านจัดการขยะชุมชน จำนวน 5 ข้อ ด้านสิ่งสนับสนุนในการจัดการขยะ จำนวน 5 ข้อ และด้านงบประมาณ จำนวน 5 ข้อ

สำหรับส่วนที่ 2 ของแบบสอบถาม คือ แนวทางการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชน มีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5 คะแนน
ระดับมาก	มีค่าเท่ากับ	4 คะแนน
ระดับปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3 คะแนน
ระดับน้อย	มีค่าเท่ากับ	2 คะแนน
ระดับน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1 คะแนน

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชน และข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนโดยส่วนนี้มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะได้อย่างอิสระ จำนวน 1 ข้อ

2. แบบสัมภาษณ์งานวิจัย เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ โดย แบบสัมภาษณ์งานวิจัยเรื่องแนวทางการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาทจังหวัดสุรินทร์ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย เพศ อายุ และหน่วยงาน

ตอนที่ 2 แนวทางการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททองอำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยส่วนนี้มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะได้อย่างอิสระ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 สภาพปัญหาการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชน และข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยส่วนนี้มี

ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะได้อย่างอิสระ จำนวน 1 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล จำแนกตามระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ มีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1.1 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงประธานหลักสูตรรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เพื่อทำหนังสือถึงผู้ตอบแบบสอบถามบ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาทหนง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

1.2 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

1.3 จากการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถาม จำนวน 208 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาและมีความสมบูรณ์ จำนวน 208 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ มีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

2.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) มีขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 ผู้วิจัยนัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ กับผู้เข้ารับการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล

2.1.2 ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคล พร้อมการบันทึกภาพและเสียงระหว่างการ

สัมภาษณ์

2.2 การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) มีขั้นตอน ดังนี้

2.2.1 ศึกษาและสังเคราะห์เฉพาะงานวิจัยที่เป็นปัจจุบัน ที่เกี่ยวข้องใน 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ ประเด็นที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในงานวิจัยอื่นๆ

ประเด็นที่ 2 แนวทางการจัดการขยะในงานวิจัยอื่นๆ

ประเด็นที่ 3 สภาพปัญหาการจัดการขยะในงานวิจัยอื่นๆ

2.2.2 สรุปประเด็นที่ได้ในแต่ละเรื่อง

2.2.3 สรุปประเด็นที่ได้ในแต่ละเรื่อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกตามระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เมื่อผู้วิจัยเก็บข้อมูลแล้ว และได้ดำเนินการรวบรวมบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ทางสถิติ ดังนี้

1.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic ใช้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลใน 2 ส่วน ดังนี้

1.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (แบบสอบถามตอนที่ 1 โดยใช้ความถี่ และร้อยละ)

1.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชน (แบบสอบถามตอนที่ 2) โดยใช้หาค่าเฉลี่ย \bar{x} และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยเทียบกับเกณฑ์เพื่อแปลความหมายของข้อมูล ดังนี้

การแปรผลจากกจำนวนผู้ทำแบบสอบถาม แนวทางการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชน

(แบบสอบถามตอนที่ 2) จะมีเกณฑ์การตัดสินจากค่าเฉลี่ย \bar{x} ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	5.00	คือ	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	4.00 - 4.99	คือ	มาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	3.00 - 3.99	คือ	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	2.00 - 2.99	คือ	น้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.99 คือ น้อยที่สุด

1.1.3 นำผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณไปบูรณาการกับผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์มีขั้นตอน ดังนี้

2.1 ดำเนินการถอดเทปที่ได้จากการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลอย่างละเอียดชนิด คำต่อคำประโยคต่อประโยค และจัดพิมพ์จำแนกเป็นรายบุคคล

2.2 วิเคราะห์คำตอบของแต่ละคน จำแนกออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 แนวทางการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

ประเด็นที่ 2 สภาพปัญหาการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชน และข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

ผลการวิจัย (Research Results)

1. เพื่อศึกษาการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จากการศึกษาพบว่า การจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย คือ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.586) หากพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่า ปัจจัยการจัดการขยะครัวเรือน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย คือ ($\bar{X} = 4.20$, S.D.= 0.714) รองลงมาคือ ปัจจัยการจัดการขยะชุมชน อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย คือ ($\bar{X} = 3.97$,S.D . = 0.836) โดยประชาชนในบ้านระวีนาครองมีการจัดการขยะครัวเรือนกันเอง ด้วยวิธีการเผาขยะในพื้นที่ของตน หรือนำขยะที่มีมูลค่า เช่น ขวด กระป๋อง หรือกระดาษ ไปขายให้กับร้านรับซื้อของเก่าในพื้นที่

2. เพื่อศึกษาปัญหาในการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จากการศึกษาพบว่า ปัญหาในการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย คือ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.579) หากพิจารณาเป็นรายปัจจัย พบว่าปัจจัยงบประมาณ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย คือ ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.716) รองลงมาคือ ปัจจัยสิ่งสนับสนุนในการจัดการขยะ อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย คือ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.787) บ้านระวีนาครองขาดการสนับสนุนจากภาครัฐในการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชน ไม่มีบริการ รถเก็บขยะไม่มีถังขยะสาธารณะในชุมชน รวมถึงมีการลักลอบนำขยะไปทิ้งในที่สาธารณะของชุมชน

3. เพื่อเสนอแนวทางการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครองตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จากการศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ได้แก่ ส่วนกลางควรจัดสรรงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์ในการจัดการขยะในชุมชน เช่น รถเก็บขยะ ถังขยะสาธารณะ และส่วนกลางควรจัดสรรงบประมาณในการว่าจ้างบุคลากรเข้ามารับผิดชอบการจัดการขยะพื้นที่บ้านระวีนาครอง

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการศึกษาแนวทางการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาครอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ พบว่าประชาชนในชุมชนมีการจัดการขยะครัวเรือนด้วยวิธีการเผา เพราะเป็นวิธีที่สะดวกที่สุด โดยพวกเขาแยกขยะที่มีมูลค่า เช่น ขวด กระป๋อง หรือกระดาษออกมา เพื่อนำไปขายให้กับ

ร้านรับซื้อของเก่าภายในและนอกพื้นที่ หรือนำเอาขยะที่มีมูลค่ามาใช้ใหม่ (Re-Use) เช่น นำเอาขวดพลาสติก มาใช้เป็นภาชนะใส่เครื่องดื่ม หรือนำเอายางรถจักรยานยนต์ มาใช้เป็นส่วนสำหรับรถของต่างๆ เช่น สายยาง หรือท่อต่างๆ ในขณะที่ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชน คือ การขาดการสนับสนุนงบประมาณ หรือผู้รับผิดชอบในการจัดการขยะในชุมชน ทั้งยังมีการนำขยะมาทิ้งในที่สาธารณะในชุมชน ปัญหาหมอกควันจากการเผาขยะของประชาชนในชุมชนเอง โดยภาครัฐควรจัดสรรค่างบประมาณมาสนับสนุนการจัดการขยะในชุมชนอย่างจริงจัง รวมถึงควรปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนในชุมชนรักท้องถิ่นของตนเพื่อช่วยเป็นหูเป็นตาสอดส่องป้องกันการลักลอบนำขยะมาทิ้งในที่สาธารณะของชุมชน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

การวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชนบ้านระวีนาคลอง ตำบลปราสาททอง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1 ข้อเสนอแนะทางวิชาการ

- 1.1. ประชาชนในบ้านระวีนาคลอง ควรเผาขยะน้อยลง เพื่อลดมลพิษในพื้นที่
- 1.2. ประชาชนควรเป็นหูเป็นตาสอดส่องป้องกันการลักลอบทิ้งขยะในที่สาธารณะของชุมชน

2 ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

2.1. องค์การบริหารส่วนตำบลปราสาททอง ในฐานะรับผิดชอบการจัดการบริการสาธารณะในตำบลปราสาททอง ควรของบประมาณจากส่วนกลางสำหรับ จัดหาถังขยะสาธารณะเพื่อนำมาวางให้ประชาชนใช้ในตำบลปราสาททองอย่างทั่วถึง

2.2. องค์การบริหารส่วนตำบลปราสาททอง ในฐานะรับผิดชอบการจัดการบริการสาธารณะในตำบลปราสาททอง ควรของบประมาณจากส่วนกลางสำหรับ จัดจ้างเอกชน เพื่อให้มาเก็บขยะจากถังขยะสาธารณะในตำบลปราสาททอง ไปกำจัดอย่างถูกต้อง

3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 3.1. ควรศึกษาผลกระทบของการเผาขยะต่อสุขภาพของประชาชน
- 3.2. ควรศึกษาแนวทางการนำขยะมีมูลค่ากลับมาใช้ใหม่

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมควบคุมมลพิษ. (2555). *คู่มือประชาชนการคัดแยกขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธีและเพิ่มมูลค่า* (พิมพ์ครั้งที่4). กรุงเทพฯ: บริษัท ฮีลท์ จำกัด.
- กรมควบคุมมลพิษ. (2560). *รายงานสถานการณ์ขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย ปี พ.ศ.2560*. กรุงเทพฯ: บริษัทวงค์สว่างพับลิชชิ่ง แอนด์ พริ้นติ้ง จำกัด.
- กรมควบคุมมลพิษ. (2561). *รายงานสถานการณ์สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ: บริษัท วงค์สว่างพับลิชชิ่ง แอนด์ พริ้นติ้ง จำกัด.
- กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2545). *การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ดอกเป็ย.
- เกษม จันทร์แก้ว. (2527). *การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กองอนามัยสิ่งแวดล้อม. (2535). *พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535*. กรุงเทพฯ: สำนักอนามัย.

- เกษม จันทร์แก้ว. (2540). *วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เกษม จันทร์แก้ว. (2541). *เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชิดชัย บุญพิทักษ์. (2557). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. จังหวัดลพบุรี.
- จารุวัฒน์ ดิงหะ. (2560). *แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ตำบลรัชฎา อำเภอมือเก็ด จังหวัดภูเก็ต* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- นพรัตน์ เทียงคำดี. (2556). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เทวัญ พัฒนนางค์กดี. (2540). *การแยกมูลฝอยและการจัดการมูลฝอยที่แยกแล้วในแหล่งกำเนิดต่างๆ ในเขตเทศบาลเชียงใหม่*. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธนพร พนาคุปต์. (2538). *พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของประชาชนที่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เรศ ศรีสถิตย์. (2553). *วิศวกรรมจัดการมูลฝอยชุมชน*. กรุงเทพฯ: สำนักจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- นवलพรรณ ปิติธรรม. (2538). *การศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนการจัดการขยะมูลฝอยของกรุงเทพมหานครระหว่างกรณีที่มีการคัดแยกกับกรณีไม่มีการคัดแยก* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นพรัตน์ เทียงคำดี. (2556). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บัณฑิต อุทัยวัฒน์. (2536). *การคัดแยกประเภทขยะมูลฝอยก่อนกำจัดครั้งสุดท้ายเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ ณ โรงงานกำจัดมูลฝอยอ่อนนุช* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์].
- ปวี จำปาทอง. (2538). *ปัจจัยทางสังคมและจิตวิทยาที่มีต่อพฤติกรรมการแยกทิ้งขยะในเขตกรุงเทพมหานคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์].
- พัชรี หอวิจิตร. (2529). *การจัดการขยะมูลฝอย* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พัทธพร พรหมทอง. (2540). *ศักยภาพของการคัดแยกมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า.
- พัฒนา มูลพฤษ. (2539). *อนามัยสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: ห.จ.ก. เอ็น เอส แอล พรินติ้ง.
- ยุพดี เสตพรรณ. (2544). *ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ: พิษณุการพิมพ์.
- สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม. (2539). *คู่มือการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด*. กรุงเทพฯ: ศูนย์การพิมพ์แก่นจันทร์.
- อาณัติ ต๊ะปิ่นตา. (2553). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อัครี เอกโทชน. (2540). การศึกษาพฤติกรรมทางขยะของประชาชนในเทศบาลเพชรบุรี [วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

